

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Martiny Borovcové a soudců Mgr. Ing. Borise Nypla a JUDr. Romany Novákové ve věci

žalobkyně: **BTR s.r.o.**, IČO 02311445
sídlem V Luzích 1678/51, 466 01 Jablonec nad Nisou
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Tvrdkem
sídlem Semická 3292/6, 143 00 Praha 12 - Modřany

proti
žalované:

[redacted] spol. s r.o., IČO **[redacted]**
sídlem **[redacted]**, **[redacted]**
zastoupená obecným zmocněncem **[redacted]**. **[redacted]**
bytem **[redacted]**, **[redacted]**

o zaplacení 500 000 Kč s příslušenstvím – mezitímním rozsudkem

k odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Trutnově ze dne 16. února 2018 č. j. 30 C 194/2016-197

takto:

Rozsudek okresního soudu se **zrušuje** a věc se **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud výrokem I rozsudku rozhodl tak, že nárok žalobkyně na vydání bezdůvodného obohacení, které žalovaná získala činnostmi žalobkyně vykonanými za účelem nabytí 100% obchodního podílu společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o., žalovanou, je co do základu dán. Ve výroku II uvedl, že o výši nároku a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku.

- Shodu s prvopisem potvrzuje _____.

ze dne 13. 12. 2014. Žalovaná odkázala na § 2992 o. z., podle kterého o bezdůvodné obohacení nejde, učinila-li osoba něco na vlastní nebezpečí. Bezdůvodné obohacení se nevydává, pokud jedna osoba bezúplatně plní druhé v očekávání výhody, protislužby nebo jiného prospěchu, aniž je k tomu příjemce právně zavázán. Tímto se okresní soud nezabýval, ačkoliv žalobkyně nadále netvrdila uzavření smlouvy mezi účastníky podle § 1724 o. z. Žalobkyně očekávala získání prospěchu, a to části obchodního podílu ve společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o., aniž k tomu byla žalovaná právně zavázána. Činnosti, které žalobkyně činila, činila na vlastní nebezpečí a žalované nevznikla povinnost obohacení vydat. ■■■. ■■■■■ také získal za činnost poskytnutou žalobkyní manažerskou pozici ve společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o. Za tuto činnost obdržel plnění celkem 331 000 Kč. Žalovaná navrhl, aby krajský soud změnil rozsudek okresního soudu tak, že žalobou uplatněný nárok žalobkyně není co do základu dán.

4. Žalobkyně s odvoláním žalované nesouhlasila. Odkaz na § 2992 o. z. se v tomto případě neuplatní. Ustanovení § 2992 o. z. se vztahuje jen na případy jednání ve svém výlučném nebo osobním zájmu. O výlučný nebo osobní zájem se nebude jednat, půjde-li o plnění domnělého dluhu, plnění za jiného nebo o investici do spoluvlastněné věci. Žalobkyně dodala žalované, co slíbila. Smlouva o koupi obchodního podílu byla uzavřena v podobě, na jaké se strany dohodly v září 2014. Jediným, kdo z toho má prospěch, je žalovaná. Rozhodnutí okresního soudu je správné a spravedlivé. Žalobkyně nejednala ve svém výlučném zájmu, ale jednala v zájmu žalované i žalobkyně. V souvislosti s podnikatelskou příležitostí odkupu společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o. oslovila i několik dalších investorů a všem byl projekt představen jako manažerský odkup, který bude financován kombinací zdrojů investora a bankovního úvěru. Mezi oslovenými investory si žalobkyně vybrala žalovanou. Před okresním soudem žalobkyně prokázala, že bez činnosti žalobkyně by žalovaná nezískala podíl na společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o. Následná změna ze září 2014 spočívající v tom, že jediným kupujícím se stala žalovaná, byla důsledkem vzájemné dohody všech zúčastněných stran vedená snahou o optimalizaci kapitálové struktury a snížení nákladů financování. Nešlo o jedinou možnost, jak obchod uzavřít, jak se snaží ve svých vyjádřeních interpretovat žalovaná. Jediným ■■■■■ společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o. se po akvizici stal pan ■■■■■. Ten na návrh pana ■■■■■ ze dne 13. 12. 2014 ohledně budoucího vypořádání nijak nereagoval, ale v přijímání plnění spočívajícího v činnostech směřujících k dokončení akvizice pokračoval. Žalovaná nikdy nepředložila žalobkyni návrh stanov, ani návrh akcionářské a manažerské smlouvy, které by mohl pan ■■■■■ přijmout a podepsat. Žalobkyně se musela soudit o zaplacení odměny za manažerskou pozici. Žalovaná poskytovala za manažerské služby od ledna 2015 do poloviny dubna 2015 společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o. částku 5.000 Kč za odpracovaný den. Z účetní evidence žalobkyně vyplývá, že jak před, tak i bezprostředně po ukončení spolupráce se společností FARMA KNĚŽMOST s.r.o. poskytovala manažerské služby ostatním klientům za částky 10 000 až 13 000 Kč za odpracovaný den. Žalobkyně navrhl, aby odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.
5. Po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou, včas a že je přípustné (§ 201, a contr. § 202, § 204 odst. 1 o. s. ř.), odvolací soud přezkoumal rozsudek okresního soudu při nařízeném jednání (§ 214 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal rovněž řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že odvolání žalované není důvodné.
6. Krajský soud nejprve rozhodl rozsudkem č. j. 47 Co 96/2018-228 ze dne 28. 8. 2018, kterým změnil rozsudek okresního soudu tak, že se žaloba zamítá. Měl za to, že i kdyby představovalo plnění žalobkyně bezdůvodné obohacení žalované, žalobkyně jako ochuzená jednala na vlastní nebezpečí, tedy plnila ve prospěch obohacené žalované v očekávání výhody či jiného prospěchu, aniž by k tomu byla obohacená právně zavázána (§ 2992 o. z.).

7. K dovolání žalobkyně Nejvyšší soud ČR rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Uvedl, že na zjištěný skutkový stav nelze aplikovat § 2992 o. z. O jednání ochuzeného na vlastní nebezpečí nejde, pokud mezi ochuzeným a obohaceným existuje vzájemný konsensus o přijímání plnění obohaceným pro své potřeby, přestože není uzavřena smlouva. Nejvyšší soud ČR uzavřel, že déletrvající plnění žalobkyně ve prospěch žalované, která toto plnění přijímala, by mohlo svědčit o smluvním ujednání o poskytování služeb, byť projeveného pouze konkludentně. V takovém případě by se jednalo o zdánlivé jednání pro neurčitost jeho obsahu, zejména úplaty. Takové zjištění vylučuje posouzení plnění žalobkyně jako jednání na vlastní nebezpečí.
8. Krajský soud veden závazným právním názorem Nejvyššího soudu ČR proto zjišťoval, zdali byly dány předpoklady pro vydání mezitímního rozsudku v souladu s § 152 odst. 2 věta druhá o.s.ř. o tom, že se žalovaná na úkor žalobkyně bezdůvodně obohatila.
9. Jak vyplývá např. z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Cdo 5805/2017, mezitímním rozsudkem soud rozhoduje o základu věci, jímž se rozumí posouzení všech otázek, které vyplývají z uplatněného nároku s výjimkou okolností, které se týkají jen výše plnění, nikoli jen o dílčí sporné právní otázce, týkající se uplatněného žalobního návrhu. Mezitímním rozsudkem se soud vyjadřuje k tomu, zda žalobce má vůbec na požadované plnění právo a v jakém rozsahu. Soud je mezitímním rozsudkem vázán, přičemž v tom rozsahu, v jakém bylo o základu nároku pravomocně rozhodnuto mezitímním rozsudkem, se jedná o věc rozhodnutou. Otázky, které se týkají základu nároku, lze řešit jen v mezitímním rozsudku; jestliže se tak nestalo, je vyloučeno, aby k nim soud přihlédl při rozhodování o výši nároku.
10. Zároveň platí, že pokud je v řízení uplatněn nárok sestávající z několika dílčích nároků, jež mají samostatný skutkový základ, podmínkou pro vydání mezitímního rozsudku je, aby splnění všech předpokladů bezdůvodného obohacení bylo zjištěno ve vztahu ke každému jednotlivému nároku, byť jsou uplatněny v jednom řízení (např. obdobně rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 2180/2010, byť se v tomto případě jednalo o nárok na náhradu škody).
11. Žalobkyně tvrdila, že bezdůvodné obohacení žalované na úkor žalobkyně spočívalo v jednání žalobkyně, v rámci kterého získala a zpracovala ekonomické, právní a finanční informace potřebné pro vznik společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o., tedy vytvoření „know-how podniku“, v zastupování žalované při jednáních předcházejících vzniku společnosti s třetími osobami (bankami, právníky, účetními a daňovými poradci) a také ve vynaložených nákladech za žalovanou za služby poskytnuté třetími osobami (platby právní kanceláři, účetní kanceláři).
12. Podle § 2991 odst. 1 o. z. kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil. Podle odst. 2 se bezdůvodně obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadá, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.
13. Podle § 2999 odst. 1 věta první o. z. není-li vydání předmětu bezdůvodného obohacení dobře možné, má ochuzený právo na peněžitou náhradu ve výši obvyklé ceny. Podle odst. 2 plnil-li ochuzený za úplatu, poskytne se náhrada ve výši této úplaty; to neplatí, zakládá-li výše úplaty důvod neplatnosti smlouvy nebo důvod pro zrušení závazku, anebo byla-li výše úplaty takovým důvodem podstatně ovlivněna.
14. Z výše uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že bezdůvodné obohacení může vzniknout na základě různých skutkových podstat, s čímž souvisí i druh náhrady za takové plnění. Plnil-li ochuzený bez právního důvodu, má nárok na náhradu vůči tomu, komu se plnilo. Výše náhrady odpovídá tomu, o co se obohacený obohatil (v čem se jeho majetek

zvětšil, anebo v jaké části se nezmenšil, ač by se tomu tak mělo stát). Plnil-li ochuzený za jiného, má nárok vůči tomu, za koho se plnilo. To odpovídá rozsahu majetku obohaceného, o co se nezmenšil. Ochuzený však musí plnit určitý závazek obohacovaného a tomu jsou zachovány všechny námitky proti takovému plnění, které by mohl sám uplatnit.

15. Okresní soud shledal vznik bezdůvodného obohacení žalované na úkor žalobkyně, neboť důvod plnění odpadl. Za tento důvod považoval okresní soud nedostatečně a neurčitě dohodnutou budoucí spolupráci a očekávanou majetkovou účast žalobkyně v nově vznikající společnosti (bod 14 rozsudku).
16. Podle § 1723 odst. 1 o. z. závazek vzniká ze smlouvy, z protiprávního činu, nebo z jiné právní skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá.
17. V daném případě připadá v úvahu jako právní důvod plnění žalobkyně (který později odpadl) smlouva (nebylo tvrzeno, že by žalovaná jednala protiprávně či způsobila žalobkyni škodu). Pokud však okresním soudem zjištěná budoucí spolupráce mezi účastnicemi nebyla dohodnuta dostatečně a určitě, nemohlo se jednat o platnou smlouvu a smluvní právní důvod plnění nebyl od počátku dán. Nemohl tedy ani odpadnout. Takovým právním důvodem plnění mezi účastnicemi, který by následně odpadl, nemůže být ani pouhé očekávání žalobkyně. Tento závěr okresního soudu není správný.
18. I z bodu 31 rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR vyplývá, že plnění žalobkyně přijímané žalovanou by mohlo svědčit o plnění na základě neurčitého a tedy zdánlivého jednání. To by nasvědčovalo skutkové podstatě vzniku bezdůvodného obohacení plněním bez právního důvodu (a nikoli plnění z důvodu, který odpadl).
19. Přes zjištění okresního soudu vyjádřeného v bodu 13 rozsudku, že plnění žalobkyně vedoucí k bezdůvodnému obohacení žalované probíhalo v období od září 2014 do ledna 2015, okresní soud v bodu 15 rozsudku uvedl, že „doba poskytování plnění žalobkyně pro žalovanou nebyla doposud provedeným dokazováním spolehlivě zjištěna. Dokazování bude třeba zaměřit na kvalitativní i kvantitativní stránku služeb poskytnutých žalobkyní.“
20. To jsou však otázky, které musí být vyřešeny před vydáním mezitímního rozsudku o závěru, že jednáním žalobkyně došlo k bezdůvodnému obohacení žalované.
21. Je třeba vzít v úvahu skutečnost, že žalovaná za obchodní podíl ve společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o. zaplatila kupní cenu třetí osobě (prodávající AgroVation Kněžmost, k. s.). Bezdůvodné obohacení žalované na úkor žalobkyně tedy musí spočívat v jiném plnění než v získání 100 % obchodního podílu žalované ve společnosti. V rámci kupní ceny žalovaná zaplatila hmotný i nehmotný majetek podniku představující hodnotu 100 % obchodního podílu. Plnění, které mělo vést k bezdůvodnému obohacení žalované, proto musí být dostatečně určitě specifikováno, a to obsahem i časem plnění žalobkyně v návaznosti na konkrétní obohacení žalované tímto plněním získané. Nepostačuje tvrzení, že žalobkyně poskytovala žalované služby v souvislosti se získáním společnosti. Žalobkyně bude tvrdit, jaké konkrétní služby a kdy žalované poskytla a jaké obohacení v důsledku poskytnutí takové konkrétní služby u žalované nastalo. Zastupovala-li žalobkyně žalovanou při jednáních se třetími osobami s jejím vědomím, které dny a s jakým obsahem se jednání uskutečnila. Žalobkyně u každého jednání doplní tvrzení ohledně obohacení, kterého se žalované tímto jednáním dostalo. Pokud žalobkyně tvrdí, že zaplatila za žalovanou výdaje třetím osobám, bude mít takové bezdůvodné obohacení skutkovou podstatu plnění za jiného. V této části se bude okresní soud zabývat uplatněnými námitkami žalované, že výdaje zaplatila sama a nebo, že výdaje nesouvisely s projektem společnosti FARMA KNĚŽMOST s.r.o. Z doplněných tvrzení žalobkyně, ke kterým přiřadí příslušné důkazní listiny, bude teprve možno dovodit konkrétní plnění žalobkyně pro (nebo za) žalovanou, která vedla k jejímu obohacení. K tomu krajský soud dodává, že ač žalobkyně tvrdí plnění ve prospěch

nebo za žalovanou v období od září 2014 do ledna 2015 (do vzniku společnosti FARMA KNEŽMOST s.r.o.), některé důkazní listiny, které předkládá, jsou datovány mimo takto vymezené období.

22. Okresní soud neopomene, že žalobkyně podáním ze dne 12. 1. 2018 rozšířila žalobu o částku 350.000 Kč, aniž by uvedla konkrétní plnění nad rámec žaloby, která představují další bezdůvodné obohacení žalované.
23. Zjistí-li okresní soud, že na straně žalované bezdůvodné obohacení z konkrétních skutkových podstat vzniklo, bude se zabývat jeho výší.
24. Odvolací soud shrnuje, že mezitímní rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Proto nezbylo, než jej podle § 219a odst. 1 písm. b) o.s.ř. zrušit v souladu s § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. vrátit věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
25. O nákladech odvolacího řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

Hradec Králové 20. října 2020

Mgr. Martina Borovcová v. r.
předsedkyně senátu